

ONDRUSKA

**Ruuskanen-Ruuska sukuseuran
sukuviesti 24
marraskuu 2014**

Riihipetäjä, kuvattu kesällä 1961

Sukuseuramme tunnus on rauhoitettu riihipetäjä, joka kasvaa Siilinjärven Kuuslahdessa Rannan Asikkalan pellolla.

Lehtemme on saanut nimensä sukunimenne lähtökohtana olevasta nimestä Andreas, jonka toinen muoto on Ondrei, Ondruska. Tästä muotoutuivat vähitellen Ruska, Druska ja Ruskain sekä vuosisatojen aikana Ruuskanen ja Ruuska.

Ondruska 24, marraskuu 2014

Ajankohtaista	2
Pääkirjoitus	3
Jyväskylän sukkokous	4
Runon mahti	7
Sukuseuran postimerkki, uudet ohjeet	7
Ville Ruuskanen suojeluskunnan paikallispäällikkönä	8
Vientimies	12
Kahta puolta rattoo eli täällä kipsivuoren takana	15
Antti Ruuskasen kultajuhla Pielavedellä	16
Hallitus 2014-2016	17
Kolikkokukkaro	17
Muistikuvia 1950 -luvulta	19

Lehtitoimikunta: Raija Peltola [raijahpeltola\(at\)gmail.com](mailto:raijahpeltola(at)gmail.com), Markku Ruuskanen [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi) ja Marita Nygrén [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com)
Sukuviestiin osoitetut jutut osoitteeseen: [ondruska.sukuviesti\(at\)gmail.com](mailto:ondruska.sukuviesti(at)gmail.com)

Kaikenlaiset tarinat, piirustukset, kuvat ja muistelot lehden lukijoilta, myös siltä nuorimmalta sukupolvelta, ovat tervetulleita lehdessä julkaistavaksi. Mikäli et halua, että juttu julkaistaan kotisivujen nettiversiossa, ilmoita asiasta Marita Nygrénille [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com) artikkelin poistamiseksi.

Ajankohtaista

Suuren suosion saavuttanut Jyväskylän sukkokous on nyt jo sukuseuramme historiaa. Kokouksen muistoja voi elvyttää lehden kuvien sekä Markun ja Askon tekstien avulla. Lisää kuvia löytyy kotisivuilta/facebook. **Kiitos "Viätäesen Sirkalle" DNA-tutkimuksen innoittamasta runosta!**

Jäsenmäärämme on pysyt 270 jäsenen tietämällä jo useamman vuoden ajan. Suurin osa jäsenistä on jäsenmaksunsa maksanut. Mutta jos maksu on unohtunut, saat tämän lehden ilmestymisen

jälkeen erillisessä kirjekuoressa maksumuistutuksen tämän vuoden jäsenmaksusta. Epäselvissä tapauksissa ota yhteyttä Marita Nygreniin (p. 0407089794 tai sähköpostitse, yllä).

Kiitokset myös Lea Kokolle, Risto, Asko ja Matti Ruuskaselle tähän lehteen toimittamista aineistoista!

Huomioithan sukuseuran **postimerkin tilaamiseen tulleet uudet ohjeet**, jotka löytyvät sekä tästä lehdestä että seuran kotisivuilta.

Kansikuva: Jyväskylän sukkokous 9.08.2014

Pääkirjoitus

Otteita sukukokouksen avauspuheesta

Järvenpäässä pidetystä sukukokouksesta on vierähtänyt kaksi vuotta. On todella mukava, että meitä on täällä näin suuri joukko, sataviisikymmentä ilmoittautunutta ja uskoisin heidän kaikkien olevan paikalla. Siksipä onkin heti alkajaisiksi räpytyksen paikka. Osallistujia on nyt muutamia kymmeniä enemmän kuin edellisessä sukukokouksessa Järvenpäässä. Toivottavasti kahden vuoden kuluttua, kymmenvuotisjuhlassa, rikotaan osanottajamäärältään tämäkin ennätys. Perustamiskokouksessa Rantasalmella meitä oli tähänkin kokoukseen verrattuna noin kaksinkertainen määrä. Voisin arvella hyvin monen sukuseuran tuskailevan osanottajamäärän vähyydestä sukukokouksissa. Ilmoittautuneita saattaa olla vain muutamia kymmeniä. Meillä kävijämäärä on pysynyt hyvänä, jokaisessa kokouksessa on ollut yli sata osallistujaa. Ruuskaset ja Ruuskat kaipaavat toisiaan.

Rintapieleen kiinnitettävä pinssi hankittiin noin vuosi takaperin. Varsinainen myynti päätettiin kuitenkin aloittaa tässä sukukokouksessa.

Kolmesta henkilöstä on Yhdysvalloissa asti tutkittu poskesta pumpulituppoon hierotut sylkinäytteet ja ne ovat nyt rekisteröitynä DNA-tietopankissa. Tiedämme sukumme pääasiallisen kulkureitin ihmisen syntysijoilta, keskisestä Afrikasta, kuudenkymmentuhannen vuoden takaa arabimaiden, Intian, Kiinan ja Siperian kautta Suomeen. Tämän alan todellisena ammatti-ihmisenä ja taitajana Tuomo Rytkönen esitelmöi tästä kokousasioiden loppupuolella. Onko DNA-tutkimuksia sukulaisuusiemme selvittämiseksi tarpeellista laajentaa vielä tästä, sen päätöksen hallitus jätti tämän kokouksen pohdittavaksi. Tosin hallituksen kokouskeskustelut puolsivat tutkimusten laajennussuosituksia.

Että yhteenkuuluvuuden tunne laajenisi ja nuoret

kiinnostuisivat sukuseurasta ja sukututkimuksesta, hallitus päätti esittää sukukokoukselle apurahaston perustamista ammattiin valmistavien oppilaitosten opiskelijoiden tukemiseksi ja sukuun liittyvien tutkimusten tekemiseen tai koulutukseen osallistumisesta. Myönnettävien apurahojen jakaminen ja määrä olisi tiukasti kulloisenkin hallituksen päätettävissä, rahaa kun on tarkoitus käyttää muuhunkin sukuseuratoimintaan. Jos sukukokous hyväksyy hallituksen esityksen, ensimmäiset apurahat jaettaisiin kahden vuoden kuluttua kymmenvuotisjuhlakokouksessa. Missä se sitten pidetäänkin, tämä kokous voi ottaa siihen kantaa ja antaa ohjeita. Hallituksen suunnitelmissa olisi palata juurilleen, eli mennä juhlakokoukseen sukuseuran perustamispaikkakunnalle Rantasalmelle.

Markku on jatkanut sukututkimusta entiseen tahtiin. Jos olen oikein ymmärtänyt, niin viime aikoina on keskittynyt enemmän Ruuskan puolen sukuihin.

Lapsista ja nuorista tulee sukuseuraamme tulevia päätöksentekijöitä. Alkusysäykseksi tähän innostukseen hallitus päätti, että kaikille lapsille ja nuorille jaamme tässä sukukokouksessa ilmaisen pinssin. Jokainen viisitoista-vuotias tai sitä nuorempi, olkaapa hyvä ja tulkaa hakemaan oman sukuseuran pinssi. Ihan nuorimpia äiti tai isä voi noutamisessa auttaa.

Tämän jälkeen jatkamme varsinaista kokousta ja illalla risteilemme. Laivalla tarjolla kahvin/teen lisäksi jotakin pientä purtavaa.

Hyvät sukulaiset, hyvät ystävät, olette sydämellisesti tervetulleita sukukokoukseen. Pidetään keskusteleva, asioihin kantaa ottava kokous. Julistan sukukokouksen avatuksi.

Hyvät sukulaiset ja ystävät, joulu on jo niin lähellä, että toivotan samalla jokaiselle Hyvää Joulua ja menestyksellistä vuotta 2015.

Asko Ruuskanen, Viljelijäntie 16, 70260 Kuopio, [asko.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi) puh.0500 759250.

Jyväskylän sukukokous

Markku Ruuskanen

Lehdistötiedote

10.08.2014

RUUSKANEN-RUUSKA SUKUSEURA RY KOKOONTUI JYVÄSKYLÄSSÄ 150 HENGEN VOIMIN

Ruuskanen-Ruuska sukuseura ry piti viidennen sukukokouksensa Jyväskylässä sijaitsevassa hotellissa Aleksandrassa 9.8.2014. Kokouksen osallistujia oli eri puolilta Suomea ja Ruotsistakin saakka yhteensä lähes 150 sukulaista.

Sukuseura päätti perustaa apuraharahaston, josta jaetaan apurahoja Ruuskanen- ja Ruuska sukuihin kuuluville henkilöille ammattiin valmistavien opintojen sekä sukututkimuksen tukemiseksi. Ensimmäiset apurahat tulevat haettaviksi syksyllä 2015.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen Asko Ruuskanen Kuopiosta ja vara-puheenjohtajaksi Outi Rytönen Pielavedeltä. Muiksi hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Reino Ruuskanen Järvenpäästä, Seppo Ruuskanen Heinolasta, Markku Ruuskanen Nurmijärveltä, Marita Nygrén Helsingistä ja Jorma Ruuska Tampereelta sekä Raija Peltola Mäntsälästä. Uutena jäsenenä hallituksen valittiin Annukka Ruuskanen Helsingistä. Toiminnantarkastajiksi valittiin Jukka Immonen ja Olli-Mikko Ruuskanen sekä varalle Antti Ruuskanen Heinolasta. Hallituksessa ovat edustettuina Rantasalmen, Nilsian ja Maaningan sukuhaarat Ruuskanen-sukuhaarojen puolelta ja Kaukolan sekä Viitasaaren sukuhaarat Ruuskanen-sukuhaarojen puolelta. Sukuseuran kotisivut ovat käytössä osoitteessa www.ondruska.fi/ ja valokuvat on tallennettu sukusivujen kautta aukeaville sukuseuran Facebook-sivuille.

Kokousväki sai tietoa DNA-tutkimuksesta

Kokouksen loppupuolella Tuomo Rytkönen esitelmöi DNA-tutkimuksista ja niiden käytöstä sukuseurojen sukututkimuksen apuna. Tutkimus perustuu kromosomimuutoksiin Y-kromosomissa ja niiden perusteella voidaan määrittää haploryhmä, johon suvun edustajat kuuluvat. Tutkimuksen avulla voidaan selvittää, onko samaa sukunimeä käyttävillä henkilöillä yhteinen esi-isä menneisyydessä.

Tutkimusta on nyt tehty Rantasalmen ja Pohjois-Savon Nilsian sukuhaaroista ja Viitasaaren Ruuskien sukuhaarasta. Tutkimusten mukaan Nilsian Ruuskaset olivat huomattavasti läheisempää sukua Viitasaaren Ruuskien kuin Rantasalmen Ruuskasten kanssa.

Sukukokouksen aluksi nautittiin lounas ja kokouksen aikana kokouskahvit. Myyntiin saatuja pinssejä jaettiin kaikille kokoukseen osallistuneille lapsille ja nuorille. Pääosa kokousyleisöstä siirtyi kokouksen jälkeen Päijänteelle suuntautuneelle risteilylle Suomen Suvi -aluksella hyvän sään vallitessa. Seuraava kymmenvuotissukukokous päätettiin järjestää kahden vuoden kuluttua Rantasalmella.

Pitkäaikainen hallituksen jäsen ja sukuseura-aktiivi **Lea Kokko** palkittiin Sukuseurojen Keskusliiton kultaisella ansiomerkillä

Kuvamuistoja Jyväskylän sukukokouksesta

Siilinjärveltä tultiin sukukokoukseen bussilla ja ennen lähtöä vielä kokoonnuttii yhteispotrettiin

Nimilaput ovat valmiina, kokousvieraat voivat jo tulla.

Kokouksessa julkistettiin sukuseuran pinssi ja kokouksen pienimmät olivat pinssin ensimmäiset onnelliset omistajat

Tuomo Rytkösen selvitys sukuseuran teettämästä DNA-tutkimuksesta kiinnosti

Jyväskylän sukukokoukseen oli saapunut myös Antti ja Tarja Ruuskanen Heinolasta. Antti ja Tarja ovat ahkeria sukutapaamisessa kävijöitä, sillä väliin on jäänyt vain 6 vuotta sitten Nilsiässä pidetty kokous. Silloin tosin oli tosi hyvä syy, omat häät sattuivat samaksi päiväksi. Antin ja Tarjan Jyväskylässäkin mukana olleet lapset ovat jo nuoresta pitäen olleet hengessä mukana. Nyt isän sylissä oleva 6 kk vanha Sanni oli Jyväskylän kokouksen nuorin osallistuja, jatkaen siten perheen perinnettä, sillä Sannin isosisko Sofi oli neljä vuotta sitten pidetyn kokouksen nuorin osallistuja. Velipoika Reino taas oli 2 vuotta sitten Tuusulan kokouksen (ilmeisesti) nuorin osallistuja. Kun toivotaan, että sukuseura toimintaan toivotaan nuoria mukaan, niin tässä esimerkkiä.

Suomen Suvin lähtöä Lutakossa odoteltiin ilmeisen iloisin mielin...

... ja sitten kohti Päijännettä lempeässä kesäillassa uusien ja vanhojen tuttujen ja sukulaisten kanssa.

Runon mahti

"Julkaistu Eurooppa-päivän yhteydessä paikallislehti Uutis-Joussa 8.05.2014"

Eurooppa-päivä 9.5.

Suvustanj mullae on tietoo sen verran, että esjisät Uralin takkoo muutti kerran. Tarkkoja vuoesjlukuja eijjoo tuotu esille, mutta Savvoon ne jäevät väljille vesille.

Alakukotj on Afriikan päeväntassoojalla, kertoo veljmiehen TNA karttakuvannalla. Tie toe Arapijan ja Kaksoesvirran maelle, jonne tehtiin talot sittä uuvvisasukkaelle!

Viljava seotu vahvasti varmaan immeisijä, ja ne jumalille nosti tornija ja temppelijä. Myöhemmin osa väestä erkanj Intijaan, ja matka jatkui Kiinaan asti kuokkimaan.

Nyt eletään pienessä Eoroopan kolokassa ja lännen sivistysta ollaan just oppimassa. Sipirja on kaakana ja ettäällä se pyssyykii: riistametät, kalaveet ja suvun kantaisättii.

Lie sammoo perimee verissä mulla vähä, tuntuu niin uppeelta niät erämaeta nähä! Ei tie mielj kaapuntiin asettava laenkaa, eihän sielloo tätä raahoo, ei likimaenkaa.

Eorooppa olj antiikkiaejjan kulttuurjkehto, nyt unijonista on suatu niinku vaehtoehto. Varat ja velat osataan keskenämö jakkoo, muukalaesiin kylläkii pietään hajurakkoo!

Kanssakäämistä keskittää Rysselj ja raha, ja tässä systeemissä se onnii pienin paha. Kun Siilissäe Eorooppa-päevee vietetään, tutkikeete, mistee oon minnäe lähtöjään!
Viätäenen

Sukuseuran postimerkki, uudet ohjeet

Posti on uusinnut omakuvapostimerkkien tilausohjelmaa. Uuden ohjelman mukaan tilaaja voi valita tilaako 1. vai 2. luokan merkkejä. Merkkejä voi edelleen tilata vain arkeittain, arkin koko on nyt 10 merkkiä. Merkin ulkoasu myös muuttui siten, että merkin luokkaa osoittava merkintä ja maatunnus ovat merkin vasemmalla sivulla. Muutos aiheuttaa muutoksia myös sukuseuran postimerkin aikaisempaan tilausohjeeseen.

Merkin tilaus tapahtuu seuraavasti:

1. Mene postin sivuille (www.posti.fi)
2. Klikkaa verkkokauppa
3. Valitse postimerkit ja klikkaa alasetovalikosta, omakuvapostimerkki
4. Klikkaa valitse tiedosto ja hae sukuseuran postimerkin vaakunakuva tiedostostasi
5. Klikkaa, lataa kuva
6. Valitse 1 vai 2 luokan merkki
7. Valitse kehys (3:s kehys vasemmalla ylhäällä vastaa standardiamme)
8. Klikkaa, jatka postimerkin esikatseluun
9. Määritä tilattavien arkkien lukumäärä
10. Klikkaa, lisää ostoskoriin ja siirry maksamaan
11. Maksa tilaus Postin verkkokaupan kassalla ohjeen mukaisesti

Posti antaa useamman arkin tilaajalle alennusta. Mahdollinen alennus kerrotaan järjestelmässä maksamisen yhteydessä ennen maksua.

Onnistuneesta tilauksesta tulee kuitti sähköpostiisi.

Ville Ruuskanen suojeluskunnan paikallispäällikkönä

Jatkoa Ondruskassa nro 22 ilmestyneeseen samannimiseen juttuun

Lähteet:

Selén Kari, Pylkkänen Ali: Sarkatakkien armeija. WSOY Juva 2004

Selén Kari: Sarkatakkien maa, WSOY Juva 2001 Savon historia osa V

Uola Mikko: Sinimustien veljeskunta. Keuruu 1982

Oikeistoradikalismien nousu

Etelä-Pohjanmaalla Lapuan työväentalolla tapahtui marraskuussa provosoivasti haastejuhlissa esiintyneiden nuorkommunistien punaisten paitojen riisuminen ja siihen liittynyttä nujakointia. Paitojen riisuminen oli selvä kommunismin vastainen toimi, joka aiheutti spontaanin kansanliikkeen synnyn Lapualla. Liikkeen nimeksi tuli Lapuanliike ja se syntyi hetkellä jolloin sosiaalidemokraatit olivat ottaneet etäisyyttä kommunisteihin ja heidän johtamaansa ammattiyhdistysliikkeeseen. Kolmen keskeisen vaikuttajan toimesta Lapualla järjestettiin joulukuun alussa 1929 kansalaiskokous, johon saapui eteläpohjalaisten lisäksi parituhatta kansalaista myös muualta Suomesta. Kokous valitsi kansalaislähetystön, jonka piti esittää kommunismin vastaiset vaatimukset Helsingissä. Lähetystö koostui pääosin eteläpohjalaisista suojeluskuntalaisista. (*Selén: Sarkatakkien maa 313-331*).

Maakunnissa järjestettiin kansalaiskokouksia kommunisminvastaisessa hengessä. Mikkeliissä kokouksen puheenjohtajana toimi suojeluskunnan piiriesikunnan jäsen ja paikalle oli saapunut 150 henkeä. Kokouksessa käytetyt puheenvuorot yllyttivät väkivaltaan ja hallitusmuodon vastaiseen toimintaan, elleivät maan hallitus ja eduskunta saisi pikaisesti sulkua

kommunistiselle liikkeelle. Kokous vakuutti sähkössä Lapualle olevansa hengessä mukana kaikessa, mitä Lapuan kokouksessa mahdollisesti päätetään. Insinööri **Ville Ruuskanen** oli sitä mieltä, että nykyisten olojen korjaaminen vaati rangaistusten koventamista, kieltolain poistamista ja äänioikeuden muuttamista. (*Savon historia V s. 398*)

Maaliskuun puolivälissä 1930 Lapualla pidettiin toinen kokous, joka johti Suomen Lukon perustamiseen. Kokouksessa ilmapiiri oli entistä kuumempi ja siellä esitettiin paljon jyrkempiä mielipiteitä kuin joulukuun kokouksessa. Savolainen kokousedustaja totesi, että ”ellei hallituksella ole laillisia keinoja, niin ne on hankittava. Ellei hallitus niitä hanki, silloin astuu voimaan Lapuan laki”. Vaatimusta suorasta toiminnasta kannattivat monet. Toinen savolaisedustaja Ville Ruuskanen Mikkelistä uhosi, että parempi oli ”mieluummin olla isänmaallinen kapinoitsija kuin isänmaaton lainkuulija”. (*Savon historia V s. 399*).

Suomen Lukolle valittiin valtuuskunta, jonka jäsenistä yli puolet oli kokoomuslaisia ja kolmasosa maalaisliittolaisia. Suomen Lukko oli vielä maltillisilla linjoilla, mutta aika ajoi tämän yhteisön ohi, sillä lapualaiset perustivat lapuanliikkeen valtuuskunnan kesäkuussa 1930. Valtaa tässä liikkeessä piti Vihtori Kosola. Suojeluskuntalaisten arvomaailman ja lapuanliikkeen perustajien arvomaailma oli lähellä toisiaan ja suojeluskuntalaisten osuus lapuanliikkeen perustamisessa oli merkittävä. Kehityksen myötä radikaalimmat lapuanliikkeen edustajat syrjäyttivät maltillisempia suojeluskuntalaisia lapuanliikkeen johdosta ja liike siirtyi entistä enemmän oikealle poliittisessa kartassa.

Suomen Lukon Mikkelin piirijärjestön perustava kokous pidettiin 9.6.1930. Kokouksesta lähetettiin tervehdyssanoma Lapualle Vihtori Kosolalle. Piiritoimikuntaan valittiin 14 jäsentä, ja heidän joukossaan oli Ville Ruuskanen, joka valittiin myös piirin puheenjohtajaksi. Ville oli samaan aikaan Mikkelin suojeluskunnan paikallispäällikkö. Piiritoimikunta oli vahvasti kokoomusvetoinen, sillä kokoonkutsuja apteek-

kari Holopainen oli kokoomuksen Mikkelin piirin puheenjohtaja ja Ville Ruuskanen sen piiritoimikunnan jäsen. Suomen Lukon Piiritoimikunnassa oli myös maalaisliittolaisten ja edistyspuolueen edustajia.

Talonpoikaismarssi ja muilutukset

Suojeluskuntien yliesikunta totesi kesäkuun puolivälissä 1930, ettei Suojeluskunta osallistu liikkeenä kansanliikkeeseen. Mukana olevat suojeluskuntalaiset osallistuivat yksityishenkilönä lapuanliikkeen toimintaan.

Lapuanliikkeen voimannäyttö oli heinäkuussa 1930 toteutettu talonpoikaismarssi Helsinkiin. Muutamat elinkeinoelämän vaikuttajat osallistuivat marssin järjestämiseen maksamalla kustannuksia. Rahoittajien joukossa on merkittäviä suojeluskuntalaisia. Lapuanliike pyysi suojeluskunnilta apua marssin järjestämiseen ja Lotta Svärd-naisjärjestö osallistui muonituksen järjestämiseen.

Marssijoita oli yhteensä 12 000 miestä. Heidät oli jaettu maakunnittain rykmentteihin, pataljooniin ja komppanioihin. Etelä-Savon pataljoonaa johti Suomen Lukon Mikkelin piirin puheenjohtaja insinööriluutnantti Ville Ruuskanen. Savosta marssille osallistui 584 miestä, joista Etelä-Savosta oli 267 ja Pohjois-Savosta 317 miestä. (Savon historia V s. 417). Savon historiassa on julkaistu lista marssille osallistuneista savolaisista. Muita Ruuskasia listalla ei ole Villen lisäksi.

Marssi muodostui porvarillisten kansallispiirien yleisänmaallinen kommunismin vastainen juhla. Lapuan suojeluskunnan entinen piiripäällikkö ja lapuanliikkeen johtaja Vihtori Kosola puhui Senaatintorilla. Vastauspuheen piti entinen presidentti ja Viipurin piiriesikunnan entinen jäsen Lauri K. Relander. Paikalla olivat myös Suojeluskuntain kunniapäällikkö Mannerheim ja pääministeri P. E. Svinhufvud.

Lokakuussa 1930 lapuanliike teki ratkaisevaksi virheeksi osoittautuneen muilutuksen, kun liikkeen toimesta otettiin kiinni entinen presidentti

K.J.Ståhlberg puolisoineen Helsingissä ja heidät kyydittiin Joensuuun saakka. Tämä aiheutti laajaa liikkeen tuomitsemista laajoissa kansalaispiireissä. Kyydityksiä tehtiin kesän 1930 aikana noin 250 kpl ja tavoitteena oli kommunistien kyyditseminen itärajalle ja toimittaminen rajan yli Neuvostoliittoon. On arvioitu, että kaksi kolmasosaa kyydityksiin osallistuneista olisi ollut suojeluskuntalaisia. Kyydityksiin osallistuneita vastaan nostettiin useita satoja syytteitä ja lyhyitä vankeusrangaistuksia tuomittiin monissa tapauksissa syyllisille.

Lapuanliike saavutti kuitenkin perimmäisen tavoitteensa, sillä marraskuussa 1930 vahvistettiin kommunismin vastaiset lait eduskunnassa. (*Selén: Sarkatakkien maa 331-358*).

Mäntsälän kapina

Ohkolan työväentalolla Mäntsälään oli kerääntynyt nelisensataa miestä helmikuussa 1932. Osa miehistä oli suojeluskuntapukuisia. Miesjoukko piiritti työväentalon ja keskeytti talossa meneillään olleen Mikko Erichin puheen. Erich oli siirtynyt sosiaalidemokraatteihin kokoomuksesta ja hänen esiintymistä oli käyty pyytämässä kiellettäväksi presidentin luona. Oli esitetty vaatimus, että ellei puhetta kiellettäisi, syntyisi arvaamattomia seurauksia. Suojeluskuntien puolesta kieltämistä olivat käyneet vaatimassa Pohjois-Uudenmaan piiripäällikkö ja Suojeluskuntien ylipäällikkö.

Merkittävää oli, että nyt lapuanliikkeen vaatimus kohdistui sosiaalidemokraattiseen toimintaan. Valtiovalta ei taipunut vaatimukseen ja mielenosoitus pääsi syntymään. Mäntsälän suojeluskuntatalolla laadittiin julistus tasavallan presidentille marxilaisuuden kukistamisesta ja hallituksen erosta. Lapuanliike otti kapinan johtaakseen.

Presidentti P.E. Svinhufvud rauhoitti kapinan pitämällä puheen radiossa ja puhelinkeskusteluilla. Presidentti vaati suojeluskuntalaisia tottelemaan ja palaamaan koteihinsa. Kapinalliset eivät saaneet tukea ja alkoivat

palata kotiseuduilleen. Kapinan johto antautui maaliskuun kuudentena. Rivimiehet saivat palata kotiinsa ilman sen suurempia seurauksia, mutta kymmenkunta kapinajohtajaa sai eripituisia lyhyitä vankeustuomioita. (*Selén: Sarkatakkien maa 359-386*).

Isänmaallinen Kansanliike

Lapuanliikkeen henkiseksi perilliseksi muotoutui poliittinen puolue Isänmaallinen Kansanliike IKL. Perustava kokous pidettiin Hämeenlinnassa 5.6.1932. Puolue korosti toiminnassaan laillisuuden tärkeyttä ja se hyväksyi parlamentaariset menettelytavat, vaikka niitä halveksikin. Puolue korosti johtajuutta ja tavoitteli korporatiivista valtiojärjestystä Mussolinin Italian tapaan.

Kansanliikkeellä oli kuusikohtainen perusohjelma. Lujan valkoisen rintaman luominen vapaussodan saavutusten turvaamiseksi, maan itsenäisyyden ja vapauden varjelemiseksi oli ensimmäinen kohta ohjelmassa. Toisessa kohdassa oli leppymätön taistelu kommunismia ja kansainvälistä sosialismia vastaan. Puolustuslaitoksen, sekä armeijan että suojeluskuntien tukeminen ja kehittäminen oli kolmannen kohdan tavoitteena. Neljännessä kohdassa oli kansalaisten työrauhan turvaaminen. Viidennessä kohdassa oli mainittu yhteiskuntaa heikentävän puoluemielen hävittäminen sekä hallituksen vallan lisääminen. Viimeisessä kohdassa oli tavoitteena kärsimään joutuneiden kansalaispiirien, erityisesti maanviljelijöiden toimeentulomahdollisuuksien parantaminen tavoitteena. (*Uola Mikko: Sinimustien veljeskunta s. 60-61*).

Suojeluskuntapiireissä IKL:n kannatus vaihteli 5 %:n ja 100 %:n välillä. Mikkelin suojeluskuntapiirissä IKL:n kannatus arvioitiin 15 %:n luokkaan. Isänmaalliselle Kansanliikkeelle valittiin 28-jäseninen valtuuskunta tammikuussa 1933. Savosta siihen kuuluivat insinööri Ville Ruuskanen Mikkelistä, tilanomistaja J.H.Roschier Pieksämäeltä, johtaja K.O.A. Larsson Kuopiosta ja tuomari Eino Stenius

(Korpijaakko) Iisalmesta. He olivat kaikki lapuanliikkeen entisiä maakunnallisia johtohahmoja.

IKL:n Mikkelin piirijärjestön perustava kokous pidettiin Pieksämäen kauppalassa tammikuussa 1933. Piiritoimikuntaan valittiin kaksitoista jäsentä ja heidän joukossaan oli Ville Ruuskanen. Piiritoimikuntaan kuuluneet olivat ylimmän sosiaalisen kerroksen väkeä ja sivistyneistöä. Yhteiskunnallisen asemansa vuoksi he olivat myös vaikutusvaltaisia toimijoita. Ville Ruuskanen valittiin myös IKL:n Etelä-Savon piirin varapuheenjohtajaksi.

Mikkelin seudun paikallisosastoon kuului lähes 600 jäsentä ja Mikkelin piirissä jäseniä oli 2000 vuonna 1934. Maalaiskunnista voimakkainta toiminta oli Juvalla ja Rantasalmella. Vuonna 1934 IKL:n kannatuksen arvioidaan nousseen 60 000 henkeen. Vuoden 1933 eduskuntavaaleissa puolue sai 14 kansanedustajaa. Heinäkuussa 1936 pidetyissä vaaleissa IKL säilytti entiset 14 kansanedustajapaikkaansa. Kuopion ja Mikkelin lääneistä ääniä puolueelle kertyi 9100. (*Selén: Sarkatakkien maa 413-429*).

Rauhallisemmat ajat ennen sotaa yhtenäistävät mielipiteitä

Sosiaalidemokraattinen puolue tuli mukaan vuonna 1937 hallitukseen, jonka ohjelmassa oli puolustuslaitoksen lujittaminen. Sosiaalidemokraattien suhtautuminen suojeluskuntiin lieveni samalla 1930-luvun lopulla, kun suojeluskunnat alettiin nähdä puolustusvoimien erottamattomana osana. Kesällä 1939 pidetyissä eduskuntavaaleissa IKL:n kansanedustajien määrä laski kahdeksaan. Suojeluskuntientyöväestöön päin kohdistama häirintä väheni selvästi 1930-luvun lopulla. (*Selén: Sarkatakkien maa 451-485*).

Ville Ruuskanen kuoli 13.3.1936 ja hänet on haudattu Mikkeliin.

Ansioluokan tunnusmerkit. Kuva: teoksesta Sarkatakkien armeija;

Talvisota ja jatkosota

Sodan uhatessa pantiin Suomessa toimeen yleinen liikekannallepano lokakuussa 1939. Suojeluskunnan yliesikunta muuttui kotijoukkojen esikunnaksi. Muodostettuun kenttäarmeijaan osallistui arvion mukaan 60 000 suojeluskuntalaista, joista 8 500 oli reservin upseereja. Suojeluskuntalaiset vievät sotaan lähtiessään hallussaan olleet aseet mukanaan. Suojeluskuntiin liittyi paljon uusia jäseniä ja jo talvisodan alkaessa jäsenmäärä oli 120 000. Koulutustoiminta oli tärkeässä osassa sodan aikana. Jatkosodan aikana toiminta keskittyi ilmasuojeluun, sotainvalidien ja heidän sekä kaatuneiden perheiden hoitoon, kotirintaman hengen luomiseen, kenttäarmeijan henkiseen ja aineelliseen tulemiseen sekä tulevan sodanjälkeisen toiminnan varmistamiseen. Nuorisotyö sai suuren merkityksen sodan aikana. Sotilaspoikatoimintaan osallistui yli 70 000 poikaa vuonan 1942.

Sosiaalidemokraattisen puolueen kannattajat kelpuutettiin vuodesta 1940 myös suojeluskuntien jäseniksi, kun suojeluskuntien johto ilmoitti, että jäseneksi pyrkivälle riitti, että hänen isänmaallisuuteen voitaisiin luottaa. Suojeluskunnista annettiin uusi asetus

helmikuussa 1941. Sen mukaan suojeluskuntiin kuuluvat maan vapaaehtoiseen sotavoimaan liittyneet Suomen miehet muodostavat kaikkien yhteiskunta- ja kansanluokkien yhteisen vapaaehtoisesta maanpuolustusjärjestön. Suojeluskuntapiirit yhdistettiin sotilaslääneiksi ja suojeluskuntaviranomaisten tehtävistä liikekannallepano- ja asevelvollisuusasioissa säädettiin erikseen. (*Selén: Sarkatakkien maa 489-519*).

Suojeluskuntien lakkauttaminen ja maineenpalautus

Suomen kärsittyä tappion jatkosodassa määrättiin rauhansopimuksessa hitleriläismieliset (fascisminluonteiset) järjestöt lakkautettaviksi. Isänmaallinen Kansanliike oli ensimmäisten lakkautettavien joukossa ja lopulta sinne päätyi myös suojeluskuntajärjestö syksyn 1944 aikana Neuvostoliiton vaatimuksesta. Suojeluskuntapiireistä tehtiin sotilaspiirejä ja suojeluskuntien omaisuus siirrettiin lahjakirjoilla muille paikallisille toimijoille lähes kokonaisuudessaan.

Neuvostoliiton romahdettua 1990-luvun alussa oli aika palauttaa suojeluskuntien maine. Tämä tapahtui Jyväskylässä 1993 pidetyssä suojeluskuntien 75-vuotisjuhlissa, joihin osallistui presidentti Mauno Koivisto puolisoineen sekä eduskunnan puhemies ja puolustusministeri. (*Selén: Sarkatakkien maa 519-540*).

Markku Ruuskanen

Vientimies

Matti Ruuskanen: Vientimies
Nordbooks, Vantaa 2014

Haukiputtaalta kotoisin oleva Matti Ruuskanen on kirjoittanut työurastaan vientibisneksessä mielenkiintoisen kirjan ”Vientimies”. Teoksessa Matti kertoo olleensa vuosina 1978-2009 yli 30 vuoden ajan vientiteollisuuden palveluksessa. Tästä ajasta hän asui puolisonsa kanssa Saudi-Arabiassa ja Dubaissa yli 23 vuotta. Hän kertoo kokeneensa vaimonsa kanssa vieraan kulttuurin ja eläneensä kansainvälisen elämän, tehneensä mielenkiintoista työtä ja saaneensa paljon hyviä ihmissuhteita.

Ensimmäisen ulkomaanjakson Matti kertoo asuneensa yksin Vise-yhtiön palveluksessa Riadissa. Vaimo Eila ja tytär Katri tulivat mukaan 1980-luvun alussa, kun Matti oli OMP-yhtiön palveluksessa Persianlahden rannalla Jubailissa. Katri kävi suomalaista koulua Waikiki Beachin asuinalueella. Eila harjoitti kakkuleipomotoimintaa, kun hänen leipomilleen kakuille oli kysyntää. 1980-luvun lopulla perhe asui välillä Suomessa.

Maaliskuusta 1990 Matti aloitti ABV:n palveluksessa Riadissa. Tällä jaksolla Persianlahdella käytiin sota, jolla oli vaikutusta Mattin ja Eilan elämään Arabian niemimaalla. Keväällä 1999 tämä jakso loppui ja pariskunta palasi Haukiputaalle. Kesäkuusta 2001 alkaen Matti siirtyi Finpron palvelukseen jälleen Saudi-Arabiaan ja Persianlahden rannalle. Vuonna 2006 Finpro avasi toimiston Dubaihin, jonne Matti ja Eila siirtyivät kesään 2009 asti. Tällöin Matti jäi eläkkeelle pitkän työuran jälkeen.

”Sheikki-pariskunta” juhla-asussa Jeddassa 2006

Arabikulttuuriin Matti kertoo syvästi vaikuttavan islamin uskon, jolla on suomalaisesta näkökulmasta monia erikoispiirteitä. Ihmiset rukoilevat viisi kertaa päivässä, Sharian lakia noudatetaan ja vuosittainen ramadan-kuukausi tuo oman erikoisuutensa elämään paastoineen. Moniavioisuus on myös suomalaisille erikoinen elämäntapa, kun miehellä saa olla enimmillään neljä vaimoa. Avioliitot ovat lähes aina vanhempien ja suvun järjestämiä ja avioliittosopimukset tehdään sharia-tuomarin toimesta. Tyttöjen on ehdottomasti oltava neitsyitä kun

taas pojilla nyt ei niin ole väliä. Tämäkin on suomalaisille tasa-arvon kannattajille erikoinen näkökohta.

Työelämässä vaikuttaa arabialainen tapa, jonka mukaan tuotetta saatetaan kehua ja ylistää, mutta tämä on vain kasvatusten tapahtuvaa kohteliaisuutta. Myöhemmin seuraa selitystä eikä sovittua tilausta saadakaan lopulta aikaan.

Lapsuutensa Matti kertoo viettäneensä Haukiputaalla vanhempiensa Eino ja Eeva Ruuskansen pienviljelijäperheessä. Perheeseen kuului kaksi sisarta Eila ja Liisa. Isä toimi maanviljelijänä ja kävi sahalla töissä ja äiti hoiti karjaa ja kotia. Kansakoulun jälkeen Matti siirtyi oppikouluun ja oli kesätöissä Santaholman sahalla. Keskikoulun käytyään hän oli rakennusharjoittelijana mm. Pateniemen sahalla. Syksyllä 1964 Matti aloitti Oulun teknillisen opiston talonrakennustekniikan linjalla. Kevätalvella 1965 Matti tutustui Eila Kinnuseen, jonka kanssa meni kihloihin ja kesäkuussa 1966 avioon. Tytär Katri syntyi lokakuussa 1967.

Valmistuttuaan insinööriksi keväällä 1968 Matti pääsi Typpi Oy:lle töihin rakennustyön valvojaksi ja sen jälkeen Imatran Voima Oy:lle Helsinkiin ja vuoden 1970 alkupuolella Keskolle rakennuttajainsinööriksi. Tämän jälkeen Matti siirtyi takaisin Ouluun Rakennusvoiman osakkuusyhtiöön Finnbotniaan työpäällikön tehtäviin.

Ilmajokelainen Vise Oy palkkasi Matin keväällä 1978, minkä jälkeen hän siirtyi ensimmäisen kerran työtehtäviin Saudi-Arabiaan Riadiin. Työtehtävänä oli vastaavan mestarin toimi al-Rashed suvulle rakennettavassa villatyömaalla, johon rakennettiin kaksi villaa ja palvelijoiden tiloja. Vastaan tuli monenlaista ystävyysuhdetta eri maista oleviin rakennustyöläisiin ja arabeihin.

Seuraava työnantaja oli oululainen OMP-yhtiö,

joka sai Saudi-Arabian Jubailista kolmen projektin tilauksen. Tehtävänä Matilla oli rakennuspuolen työsuunnittelu ja aikataulut, materiaalien ja työmenetelmien hyväksyttäminen sekä hankinnan ohjaus nelihenkisen tiimin vetäjänä. Tässä tehtävässä tulivat tutuiksi kansainvälinen ja amerikkalainen bisneskulttuuri sekä menetelmät. Työkohteina oli mm. vedenpuhdistamoja.

Seuraavaksi Matti oli töissä Suomessa OMP:llä ja Insinöörirakentajilla. Eila-vaimo oli valmistunut kuntahoitajaksi ja työskenteli Mäntykodissa. Työtarjous tuli Matille tällä kertaa ABV:ltä, joka oli saanut jättimäisen öljysäiliöprojektin Saudi-Arabiaan. Asiakkaana yhtiöllä oli Saudi-Arabian puolustusministeriön alainen organisaatio.

*Perhekuva Petrassa Jordaniassa keväällä 1994
Vasemmalta Katri, Matti, Eila*

Elokuussa 1990 Saddam Hussein miehitti Kuwaitin, mikä nosti alueella jännitystä ja johti lopulta ensimmäiseen Persianlahden sotaan.

Tämä vaikutti myös Saudi-Arabiassa, kun tankkilentokoneet lähtivät lentoon läheiseltä lentokentältä ja ohjuksia alkoi tulla myös Riadiin. Eila-vaimo evakuoitiin Kyprokselle sadaksi päiväksi yhdessä monien siviilien kanssa. Rauhan palattua Eila tuli takaisin Riadiin. Loppuvuodesta 1991 Matti ja Eila muuttivat Medinaan uutta projektia varten ja sen jälkeen Jeddaan. Vapaa-aikoja perhe vietti sukellelleen, kalastaen ja tutustumalla autio-maihin.

Matin viimeinen työnantaja oli Finpro, joka haki helmikuussa 2001 vientikeskuksen vetäjää Saudi-Arabiaan. Työpaikkana oli jälleen Riad ja päätehtävänä oli rakentaa siltaa paikallisen yritystoiminnan ja suomalaisyritysten välille ja sillä tavoin edistää suomalaista työllisyyttä. Finpro toimi seitsemän maan alueella, kun toimialueena olivat Saudi-Arabia, Arabiemiraattien liitto, Kuwait, Bahrain, Qatar, Oman ja Jemen. Toimeksiantoja tehtiin myös Jordaniaan, Syyriaan, Libanoniin ja Iraniin asti. Pitkäaikaisimpina asiakkaina Matti mainitsee Enston, KPA-Uniconin, Abloyn, Outotecin, Comptelin ja Biohitin. Viennin määrä oli parhaimmillaan yli 2 mrd euroa. Viennin-edistämiseen kuuluivat vastaanotot sekä suomalaisten ministerien ja presidentin vierailut. Suurlähetystön kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä.

Matin ja Eilan elämästä Saudi-Arabiassa tehtiin tv-ohjelma ”Ulkosuomalaisen tarina - Raha ratkaisee” vuonna 2008 ja ohjelma nähtiin ensi kerran toukokuussa 2010. Eila-vaimo kertoo teoksen loppupuolella elämästään reissumiehen vaimona. Elämään vaikuttivat erilaiset pukeutumistavat ja arabikulttuuriin tutustuminen. Jubailissa suomalaisia naisia asui yli kaksikymmentä ja heitä vietiin lapsineen bussilla viikoittain virkistymään ja shoppailemaan Al-Khorariin. Kun kaikki näytti hyvältä ja halvalta, tuli joskus ostettua tarpeetontakin tavaraa. ABV:n aikana yhtiö kustansi joka toinen viikonloppu perheille pitkän viikonlopun viiden tähden hotelliin Jeddaan, jottei kokonaan erakoiduttu erämaahan. Finpron aikana kotona

järjestettiin illanistujaisia. Eila kertoo, ettei hän antaisi päivääkään pois arabimaissa asumastaan ajasta.

”Kahua Arabia” – Arabialaista kahvia Jeddassa 2006

Elokuussa 2009 Matti ja Eila palasivat Suomeen Haukiputaalle omakotitaloon Matin jäätyä eläkkeelle. Helsingissä pariskunta pitää kesäasuntoa hengähdyspaikkanaan.

*Kirjaa on saatavana seuraavista netti- ja kirjakaupoista:
Nettikauppoja:*

<http://www.nordbooks.net/tuotteet.html?id=20/312>

[http://www.adlibris.com/fi/product.aspx?](http://www.adlibris.com/fi/product.aspx?isbn=9526643771)

[isbn=9526643771](http://www.adlibris.com/fi/product.aspx?isbn=9526643771)

http://cdon.fi/kirjat/ruuskanen%2c_matti/vientimies-26957872

Info- ja Suomalaisista kirjakaupoista saa tilaamalla.

Markku Ruuskanen

***Kahta puolta rattoo eli täällä
kipsivuoren takana***

**KUUSLAHDEN, HEINÄMÄEN JA
SAARIKYLÄN KYLÄKIRJA**

Vuosikymmenien ajan monet kylien ja kyläkuntien asukkaat ovat pitäneet tärkeänä tallettaa oman asuinpaikkansa historia kirjan kansien väliin. Mm. kansalaisopistojen yhteyteen on perustettu historiapiirejä, jotka ovat koonneet kirjan ainekset, historia-materiaalin.

Kahtapuolta rattoo eli täällä kipsivuoren takana kertoo kolmen Nilsiän kylän, Kuuslahden, Heinämäen ja Saarikylän monien vuosikymmenien takaisesta elämästä. Kuuslahtelaiset olivat ensimmäisinä asialla ja ensimmäinen historiapiiri Kuuslahden historiamateriaalin kokoamiseksi perustettiin vuonna 1989. Monien vaiheiden jälkeen, jotka johtuivat piirin vetäjien henkilövaihdoksista päästiin jatkamaan työtä vuonna 2008 ja vuoden 2011 lopulla oltiin loppusuoralla. Piirin vetäjänä toimi syksystä 2011-2012 opettaja Kauko Mielityinen.

Kirjatyöryhmän puheenjohtajana vuosina 2008-2012 oli Pentti Asikainen ja työryhmän jäsenenä Liisa Kuosmanen, Kaisa Miettinen, Asko Ruuskanen ja Kalle Savolainen.

Vuoden loppupuolella toimittaja Antti Heikkinen hyväksyi tarjouksen kirjan materiaalin kokoajaksi ja kirjan toimittajaksi. Antti Heikkinen on myös kirjailija. Hän sai esikoisteoksestaan Pihkatappi Kalevi Jäntin ja Savonia kirjallisuuspalkinnon vuonna 2013. Kirja on kirjoitettu savon murteella ja kertoo maaseudun murroksesta, sen elinkeinorakenteen muutoksesta, sanotaan palkinnon esittelytekstissä.

Kirjan toimittajan taustasta johtuneen, että kirjatyöryhmän lukijalle osoittamissa sanoissa todetaan mm, seuraa: ”Kirja ei ole perinteisellä tavalla ja akateemisella tyyllillä tehty perusteellinen kylähistoria, vaan kirjoittaja kertoo kylän elämästä ja sen ihmisistä rennolla tyyllillä höystäen kerrontaa kotoisalla savon murteella ja henkilöiden osin keksityillä repliikeillä”.

Kirjan nimi jo kertoo rautatien tulosta ja rakentamisesta ja kipsivuori kaivos-teollisuudesta, jota edelsi kiven löytäminen. Kivi löytyikin radanrakennustyömaalta 50-luvun alussa. Näistä ja monista muista asiaan liittyvistä seikoista kirjassa kerrotaan.

Ennen kuin tähän on päästy käydään läpi kylien historiaa sen menneisyydestä Ruotsin kuninkaan Kustaa III.:en ajoista 1700 luvun lopulta, Wanhan hovin nousuun ja tuhoon, Savon metsärosvojen jäljille 1800 alkupuolelta sen puoleen väliin saakka. Monien aatteiden virta kohtasi myös näiden kylien asukkaat, josta kertoo mm. Kolmen talon nuorisoseura, missä harrastettiin sekä hengen että ruumiin kulttuuria. Ei kylää ilman keskustapuoluetta on erään asiakokonaisuuden otsake. Elämää maatalouskylässä puolestaan valottaa maatalousvaltaisen Heinämäen kylän elämää ja kirkon merkitystä käsitellään kappaleessa Herraa hyvää kiittäkää.

Kouluolot ovat saaneet oman merkittävän osansa kirjan kerronnassa. Siihen liittyy koko valtakuntaa järkyttänyt onnettomuus, jossa hukkui 8 koululaista vuonna 1937 marraskuussa syyspimeässä veneellä koulusta kotiin palatessa. Seuraavana vuonna saarten lapset saivat oman koulun, jota pidettiin aluksi maalaistalossa. Kolmekymmenvuotinen koulusota kertoo sodanjälkeisten suurten ikäluokkien tulosta kouluelämään.

Jokaista suomalaista kylää on kosketanut sota, sodan aika ja sen seuraukset. Niistä ajoista ovat muistelijat kertoneet kokemuksistaan kirjan lehdillä ja myös heitä on muistettu, jotka eivät

ole enää kokemuksistaan kertomassa.

Monet kyläläiset ovat saaneet olla omalta osaltaan muistelemassa sekä haastateltuina suullisesti, että itse kirjoittamalla monipuolisia juttuja kylästä ja kyläläisistä. Kyläläisen ääni kuuluu tässä kirjassa.

Kyläkirjoilla on tärkeä merkitys paikallis- ja mikrohistorian muistiin merkitsemisessä. Sukukirjojen tekijät saavat hyötyä näistä, materiaalia omiin kirjoihinsa. Jos Pohjois-Savon Ruuskaset, joiden 10:llä eri haaralla on yhteinen esi-isä, arviolta 1575 syntynyt Lauri, saivat päähänsä ajatuksen sukukirjasta, niin monet Ruuskaset löytyvät myös tämän kirjan sivuilta.

Helsingissä 3.3.2014 Lea Kokko

Kirjaa lienee vielä jokunen kappale saatavilla. Tiedustella voi seuran puheenjohtajalta Asko Ruuskaselta.

Antti Ruuskasen kultajuhla Pielavedellä

Antti Ruuskasen kultajuhlissa Pielaveden liikuntatalolla 25.8.2014 sukkokouksen päätöksen mukaisesti Antti kutsuttiin sukuseuran ainaisjäseneksi ja samalla luovutettiin koko sukukirjapaketti iltalukemiseksi. Jäsenyyskutsun ja kirjat luovuttivat Outi Rytönen ja Asko Ruuskanen. Valokuva: Eemeli Kiukkonen.

Hallitus 2014-2016

Jyväskylän sukukokouksessa valittu uusi hallitus ensimmäisessä kokouksessa Ravintola Kaisaniemen Marski-kabinetissa 27.10.2014. Istumassa vasem. Markku Ruuskanen, Marita Nygrén, Asko Ruuskanen ja Annukka Ruuskanen. Seisomassa vasem. Reino Ruuskanen, Seppo Ruuskanen ja Jorma Ruuska. Edessä toisesta kuvasta kopioituina, kokouksesta estyneen olleet Raija Peltola vasem. ja Outi Rytönen. Outi oli kokouksessa mukana facebookin kautta läppärin välityksellä. Kuva: Asko Ruuskanen.

Kolikkokukkaro

Lokakuun loppupuolella 2008 sattui minulle tapaus, joka kannattaa kertoa muillekin, - vaikkapa opiksi vanhuuden höpertelyistä.

Kävin alkuvuikosta tiistaina aamupäivällä kaupungilla ja möin samalla reissulla yhden kirjoittamani kirjan. Maksuksi sain 20 euron

setelin. Kolikkokukkarosta annoin hänelle vastarahaksi 50 senttiä ja samalla laitoin 20 euron setelin kolikkokukkaroon, koska en laiskuuttani viitsinyt ottaa povitaskusta lompakkoa.

Saavuttuani kotiin, kerroin vaimolleni kirjan myynnistä ja samalla laitoin 20 euron setelin lompakkooni.

Pari ystävääni tuli illansuussa käymään kotonani kylässä ja vaimoni vaivoja säästääksemme päätimme lähteä miesporukalla Kuopion keskustan ravintolaan syömään. Vatsa täyttyi makoisasta lehtipihvistä ja hyvistä juomista. Ilta alkoi hämärtyä, sitä tunnetta vielä lisäsi tietenkin muutama konjakkipaukku. Noin kello 21 aikoihin aloin etsiskellä taskustani kolikkokukkaroa, ottaakseni siinä olevasta pilleripurkista epilepsialääkityksen. Kolikkokukkaroa ei löytynyt mistään taskusta. Ihmeellistä, ensimmäisen kerran kymmeneen vuoteen se oli siis jäänyt kotiin.

Harmitti vietävästi, olihan minun lopetettava juhlinta kesken illan. sanottava näkemiin kavereilleni ja taksilla kotiin. Kerroin onnettoman tilanteeni taksimiehellekin. Hän tietenkin otti osaa murheeseeni, että olisihan sitä ehtinyt hyvin ihan mukavan tovin vielä hauskaa pitämään.

Kotiin palattuani huomasin, ettei kolikkokukkaro ole eteisen pöydällä, on siis yläkaapin hyllyllä. Rutiininomaisesti varmoin ottein avasin kaapin oven ja pelkästään käsikopelolla, katsetta kääntämättä, sieltä vaan kolikkokukkaro käteen, siinä olevasta pilleripurkista lääkkeet ja nukkumaan.

Mitä ihmettä? Kolikkokukkaro ei ollut kaapin hyllylläkään. Oli siis jonkin takin taskussa, mutta minkä? Etsin kuumeisesti kaikkien käyttämieni takkien, puseroiden, pukujen ja taisipa tulla jokunen vaimonikin takin tasku kopeloitua. Kolikkokukkaroa ei löytynyt mistään. Oli käsittämättömän mysteerinen juttu. Muistin varmaksi, että päällystakkini kaikki taskut tyhjensin ennen sen ravintolan nauaan laittamista. Sitä siis ei ole voitu varastaa.

Niin, tiistai-iltana otin lääkkeet lääkepak-
kauksesta. Jouduin samasta pakkauksesta
ottamaan lääkkeeni vielä seuraavana aamuna,
keskiviikko-iltana ja torstai-aamunakin.
Kolikkokukkaroa ei löytynyt mistään. Soitin
siitä taksille, kävin kyselemässä ravintolasta,
josko olisi taskusta huomaamattani pudonnut
pöydän alle. Sama vastaus kaikkialla – *"ei ole
näkynyt."*

Torstaina puolenpäivän aikoihin sanoin vaimolleni, että *"minulta se kolikkokukkaro ei löydy, sinä joudut nyt puolestani sen etsimään."* Etsintäkehotuksen annoin hänelle tietenkin täysin leikilläni, sillä uskoin kolikkokukkaron hävinneen lopullisesti hyvin mysteerisellä tavalla.

Koska minulta niin pitkän etsimisen jälkeen oli jo usko mennyt täysin kolikkokukkaron löytymiseen, päätin unohtaa koko asian ja lähdin koiramme kanssa ulos ottamaan raitista ilmaa.

Olin ulkona ollut arviosta noin viiden minuutin ajan, aukaisi vaimoni ulko-oven ja sanoi, että *"älä ensikerralla heitä kukkaroa takkaan niin pitkälle, nokeentuukin vielä."*

Siis vaimoni löysi kolikkokukkaroni viidessä minuutissa, johon minulta tyhjänpäiväiseen etsimiseen oli mennyt kaksi päivää, tuloksetta.

Huvitti ja nauratti ensimmäinen tunti, vielä toinenkin tunti. En vieläkään pysty käsittämään sitä, että minkä roskapaperin olin heittävinäni takkaan mukamas kolikkokukkaron sijasta poltettavaksi.

Tämä on minun kolikkokukkaron löytymistarina – ja täysin tosi.

Asko Ruuskanen

Muistikuvia 1950 - luvusta

Ensimmäiset muistikuvani ovat vuodelta 1952, silloin en tuota vuotta osannut noteerata, mutta myöhempi tapahtumien aika sijoittaa nuo muistikuvat kyseiseen vuoteen. Varhaislapsuuteen sijoittuvissa muistikuvissa on se vaara, että myöhemmät luetut tai kuullut tapahtumat muistaakin omina muistikuvinaan.

Isäni ajoi juustoja Sinikiven meijeriltä Helsinkiin ja tätä ajoa varten hän hankki ison rekan kuorma-autonsa perään ja tämä iso rekka jäi viisi vuotiaan nassikan mieleen. Nykymittapuun mukaan tuo rekka ei ollut kovinkaan kummoinen, mutta silloin 1952 se pienestä pojasta tuntui isolta. Helsingin olympialaisista ei minulla ole mitään muistikuvaa, tuskin olen niitä radiosta kuunnellut. Juustoja isä ajoi Helsinkiin vain muutaman kuukauden ajan ja hän vaihtoi juustojen ajon maidonkeruuseen Sinikiven meijerille alkusyksyn 1952 aikana. Tämä tapahtuma on myös jäänyt mieleen, vaihtuihan Sisu kuorma-auto vaalean vihreään mustilla lokasuojilla olevaan Austin kuorma-autoon. Alkuun maidonajossa ei ollut kiinteää koria, vaan lavalla oli kehikko, jonka ylle levitettiin pressu. Isä vaihtoi kuorma-autoa noin kerran vuoteen ja kaikki nuo vaihdot ovat jääneet nassikan mieleen. Austimen jälkeen tuli Commer, ensimmäinen diesel auto Mercedes Benz ja syksyllä 1957 isä osti ensimmäisen uuden autonsa Suomalaisen Vanajan.

Toinen merkittävä muistikuva on kotimökkimme remontointi ja laajennus kesän 1953 aikana. Vanhasta mökistämme minulla on vain hyvin hatara muistikuva, pieni kahden huoneen mökkihän se oli. Mökkiä laajennettiin yli kaksinkertaiseksi ja siihen rakennettiin yläkerta. Yläkertaan tuli meille lapsille kaksi huonetta. Rakentamisen ajan kesän 1953 nukuimme pienessä leikkimökissä. Isällä ja äidillä oli nukkumapaikka autotalin päätyyn rakennetussa pienessä huoneessa. Ruokaa äiti teki sähkölevyllä siinä leikkimökissä. Rakentaminen alkoi keväällä roudan sulettua ison montun

kaivamisella alakertaan tulevia saunaa ja pyykkitupaa varten, tuo iso monttu on jäänyt hyvin mieleeni. Syksyn aikana muutimme remontoituun uuteen kotiimme.

Kolmas merkittävä tapahtuma oli vuoden 1956 presidentin vaalit ja erityisesti se vaali, jota radoissa selostettiin, kun valintaa eduskunnassa tehtiin. Isäni kuunteli naapurin isännän Eeron kanssa vaalilähetystä. Eero oli politiikasta kiinnostunut ja hän piti "tukkimiehen" kirjanpitoa ja veti aina paperille viivan oikeaan sarakkeeseen kun selostaja nimen Kekkonen tai Fagerholm lausui. Huoneessa vallitsi hiirenhiljaisuus, kun kuunneltiin ratkaisevan äänestyskierroksen lippujen lukua. Kun tuli Kekkonen 151:n kerran Eero lausui ääneen per...le. Eero oli ilmeisesti Fagerholmin kannattaja ja Kekkonen voiton selvittyä tuli tuo sponttaani reaktio. Isäni poliittinen kanta ei tullut koskaan selville, hän ei opettanut lapsilleen mitään poliittista liturgiaa.

Yleislakko maaliskuussa 1956 ei Kinnulanlahdessa alle 10 vuotiaan pojannassikan maailmaa hetkauttanut. Varmaankaan koulu ei ollut kiinni koska muistikuvaa kiinnioloista ei ole. Varmasti kiinniolo olisi jäänyt mieleen ja ollut mieleinen tapahtuma.

Maailman tapahtumista on mieleen jäänyt kuvat Unkarin kansannoususta 1956. Televisiotahan ei silloin Savossa ollut. Kuvalehdissä oli musta valkokuvia, jotka jäivät alle 10- vuotiaan mieleen, yksi kuva puhuu enemmän kuin tuhat sanaa. Syksyllä 1957 tuijotettiin taivaalle ja yritettiin havaita Sputnik (putnikki), jonka Neuvostoliitto oli laukaissut avaruuteen. Radio uutisoi ajat ja reitit mistä ja mihin aikaan putnikin pitäisi näkyä. Taivaalle seuraaminen oli koko kylän yhteinen harrastus ja kyllähän ahkera tuijottaminen palkittiin, näkyihän siellä taivaalla valopiste, joka liikkui taivaankannen yli. Sitä en tarkkaan muista, kuinka pitkään ja ahkerasti tuota tuijottamista tehtiin. Putnikin tuijottaminen loppui aika pian, sen uutuusviehätys meni ohi.

Risto Ruuskanen

Sukuseuran hallituksen yhteystiedot

Puheenjohtaja

Asko Ruuskanen,

Viljelijäntie 16, 70260 Kuopio

Email: [asko.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi)

p. 0500-759250

Varapuheenjohtaja

Outi Rytönen

Kirkkosaarentie 313, 72400 Pielavesi

Email: [outirytonen\(at\)suomi24.fi](mailto:outirytonen(at)suomi24.fi)

Sihteeri

Markku Ruuskanen

Vaaratie 4, 05200 Rajamäki

Email: [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi)

p. 050-5729534

Seppo Ruuskanen,

Hoilonkatu 6, 18150 Heinola

Email: [seppoj.ruuskanen\(at\)phnet.fi](mailto:seppoj.ruuskanen(at)phnet.fi)

p. 0400- 770323

Reino Ruuskanen,

Kuuselankatu 31, 04400 Järvenpää

Email: [reino.ruuskanen\(at\)luukku.com](mailto:reino.ruuskanen(at)luukku.com)

p. 041-4601088

Annukka Ruuskanen

Ida Ekmanintie 2 K 85, 00400 Helsinki

Email: [annukka\(at\)teatteritanssi.fi](mailto:annukka(at)teatteritanssi.fi)

p. 050-5403802

Marita Nygrén

Klaavuntie 1 B 13, 00910 Helsinki

Email: [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com)

p. 040-7089794

Raija Peltola

Peltolantie 1 D 13

04600 Mäntsälä

Email: [raijahpeltola\(at\)gmail.com](mailto:raijahpeltola(at)gmail.com)

p. 0400-814 931

Jorma Ruuska

Kylväjätie 2 B 8, 33340 Tampere

Email: [jore1958\(at\)gmail.com](mailto:jore1958(at)gmail.com)

p. 040-5418754